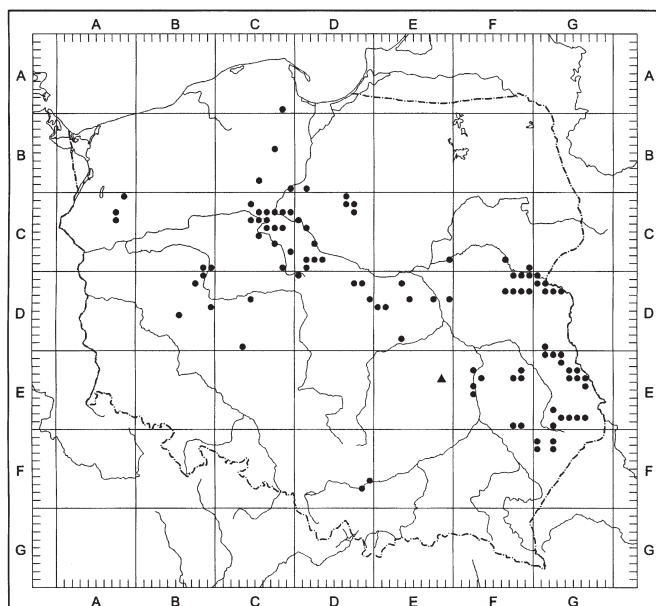

Nowe stanowisko *Ostericum palustre* (Umbelliferae) na Przedgórzu Iłżeckim (Wyżyna Małopolska)

W roku 2000 na obszarze Przedgórza Iłżeckiego (Wyżyna Małopolska), odkryte zostało nowe stanowisko jednej z rzadszych roślin w Polsce – staroduba łąkowego *Ostericum palustre* Besser [= *Angelica palustris* (Bess.) Hofm.]. Jest to pierwsze stanowisko tego gatunku na tym obszarze, jak również na terenie całej Wyżyny Małopolskiej.

Z uwagi na silne tendencje regresyjne populacji *Ostericum palustre* i liczne przypadki zanikania jego stanowisk, zaklasyfikowano go do grupy gatunków wymierających (kat. E) w Polsce (ZARZYCKI & SZELĄG 1992) oraz objęto ścisłą ochroną gatunkową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29.09.2001 r.).

Ten eurosyberyjski gatunek osiąga na terenie Polski południowo-zachodnią granicę swojego zasięgu. Nowo odkryte stanowisko *Ostericum palustre* jest jednym z kresowych na terenie naszego kraju (Ryc. 1). Znajduje się ono na Przedgórzu Iłżeckim i jest podzielone na dwie niekontaktujące się populacje. Jedna położona jest 500 m na SE od miejscowości Kolonia Jedlanka koło Iłży, a druga w północno-wschodnim krańcu Iłży przy rzece Iłżance, kwadrat ATPOL EE38. Znaleziono tu łącznie około 20 okazów, rosnących pojedynczo oraz w niewielkich skupieniach w szuwarze wielkoturzycowym (związek *Magnocaricion*). Szuwar ten sąsiaduje bezpośrednio z łąkami z rzędu *Molinietalia*

Ryc. 1. Rozmieszczenie *Ostericum palustre* Besser w Polsce (według ZAJĄC & ZAJĄC 2001, uzupełnione). ▲ – nowe stanowisko.

Fig. 1. Distribution of *Ostericum palustre* Besser in Poland (after ZAJĄC & ZAJĄC 2001, modified). ▲ – new station.

(koszonymi przez tutejszych rolników), na których również znaleziono pojedyncze okazy, niemalże w bezpośrednim sąsiedztwie z korytem rzeki.

Skład florystyczny płatu z *Ostericum palustre* przedstawia poniższe zdjęcie.

Data 23. 08. 2001, północno-wschodni kraniec Hły, 20 m na N od rzeki Hżanki. Pokrycie warstwy „c” – 100%, warstwa „d” – znikomo. Pow. zdjęcia 30m². C: *Caltha palustris* (+), *Carex acutiformis* (5), *Cirsium rivulare* (1), *Equisetum limosum* (1), *Galium palustre* (+), *G. uliginosum* (+), *Geranium palustre* (1), *Lotus uliginosus* (+), *Lysimachia nummularia* (+), *Lythrum salicaria* (1), *Ostericum palustre* (+), *Poa palustris* (1), *P. pratensis* (+), *Phragmites communis* (2), *Stellaria uliginosa* (+), *Veronica chamaedrys* (+). D: *Carielgonella cuspidata* (1)

Rowy melioracyjne odprowadzające wodę z terenów zajętych przez wyżej wspomniane związki roślinności (w celu pozyskania ich dla celów gospodarczych), mogą zagrozić dalszej egzystencji już bardzo skromnej populacji tego interesującego gatunku.

Summary. New locality of *Ostericum palustre* (Umbelliferae) on the Hża Foreland (Wyżyna Małopolska Upland). *Ostericum palustre* Besser is a rare species in Poland. It is classified to the group of the endangered taxa (E) in Poland. In year 2000, the species has been found in Kolonia Jedlanka near Hża and in NE – part of Hża village (square of the ATPOL grid: EE38). Modified map of *O. palustre* distribution in Poland is also presented.

LITERATURA

ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red) 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. ss xii + 716. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.

ZARZYCKI K. & SZELAĞ Z. 1992. Czerwona lista roślin naczyniowych zagrożonych w Polsce. – W: K. ZARZYCKI, W. WOJEWODA & Z. HEINRICH (red.), Lista roślin wymierających i zagrożonych w Polsce. Wyd. 2. ss. 87–98. Instytut Botaniki im. W. Szafera, Polska Akademia Nauk, Kraków.

EDWARD BRÓŻ, *Zakład Botaniki, Instytut Biologii, Akademia Świętokrzyska im. J. Kochanowskiego w Kielcach, ul. Świętokrzyska 15, PL-25-406 Kielce, Polska;*

MARCIN NOBIS, RENATA PIWOWARCZYK, *Instytut Botaniki, Uniwersytet Jagielloński, ul. Kopernika 27, PL-31-501 Kraków, Polska; e-mail: nobis@fagus.ib.uj.edu.pl; piwowr@fagus.ib.uj.edu.pl*

Przyjęto do druku: 11.01.2002 r.

Nowe stanowiska *Adenophora liliifolia* (Campanulaceae) na Przedgórzu Hżeckim (Wyżyna Małopolska)

Adenophora liliifolia (L.) Besser jest gatunkiem elementu euroszyberyjskiego o dysjunktywnym zasięgu (euroszyberyjskim, wschodnio i zachodnio-szyberyjskim), osiagającym część zachodniej granicy zasięgu na terenie naszego kraju. Gatunek ten związany jest ze świetlistymi dąbrowami (rząd *Qercetalia pubescentis*) oraz zaroślami kserotermicznymi